

LISTOVÁNÍ. Moderní knižní kultura ze sbírek Muzea umění Olomouc

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“
15. 6. – 16. 10. 2016

Výstava nabízí procházku historií knižní kultury ve 20. století prostřednictvím více než tří stovek exponátů ze všech knižních sbírkových fondů Muzea umění Olomouc. Sbíрка *Kniha 20. století* představuje výběr z kolekce knih, časopisů a sborníků, na jejichž úpravě se podíleli významní představitelé nejen českého, ale také například německého a ruského výtvarného umění 20. století. Druhou sbírku tvoří výrazně mezinárodní kolekce autorských knih a knih pojatých jako umělecké dílo představující různé možnosti přístupu k tomuto v jádru intermediálnímu druhu výtvarného umění. Samostatnou součástí v rámci této sbírky jsou autorské knihy z berlínského vydavatelství Rainer Verlag.

„K prvnímu většímu představení sbírkotvorné aktivity Muzea umění Olomouc v oblasti knižní kultury došlo v roce 2009. Plzeňská repríza olomouckého výstavního projektu s názvem *LISTOVÁNÍ. Moderní knižní kultura ze sbírek Muzea umění Olomouc* by měla ukázat, jak se měnila kniha s nástupem secese, symbolismu, surrealismu nebo funkcionalismu i ve druhé polovině 20. století a jak se z ní stalo svébytné umělecké dílo,“ uvádí ředitel Západočeské galerie v Plzni Roman Musil.

Spoluautorka výstavy Gina Renotière vysvětluje: „Výstava nabízí procházku historií knižní kultury ve 20. století prostřednictvím více než tří stovek exponátů ze všech knižních sbírkových fondů. Sbíрка **Kniha 20. století** představuje výběr z kolekce knih, časopisů a sborníků, na jejichž úpravě se podíleli významní představitelé nejen českého, ale rovněž například německého a ruského výtvarného umění 20. století. Těžištěm sbírky je česká knižní avantgarda v období mezi dvěma světovými válkami, kdy hlavními proudy v českém knižním umění jsou funkcionalisticky orientované knižní úpravy a konstruktivistická typografie, jedinečná tvorba **Josefa Čapka** i umělci tvořící v duchu poetismu a surrealismu. Na výstavě se tak objevují knihy, jejichž podobu navrhovali tak významní avantgardní tvůrci jako například **El Lisickij, Alexandr Rodčenko, László Moholy-Nagy, Karel Teige, Ladislav Sutnar, Jindřich Štyrský, Toyen** nebo **Josef Šíma**. Součástí sbírky jsou rovněž knižní úpravy z počátku 20. století ve stylu secese, symbolismu a později expresionismu a kubismu. Tyto tendence jsou zastoupeny na výstavě knihami **Vojtěcha Preissiga, Františka Bílka, Karla Hlaváčka, Františka Koblihy** nebo **Josefa Váchala**. Časové rozpětí sbírky se klene od počátku 20. století do současnosti. Směrem k současnosti je sbírka nejvíce orientována na období šedesátých let, a to opět s mezinárodními přesahy. Sbíрку doplňuje výběr z Knihovny Otto Františka Bablera, významného olomouckého překladatele a bibliofila.

Druhým sbírkovým fondem jsou tzv. **autorské knihy**, tedy žánr, který se vymezil v rámci výtvarné avantgardy 60. let 20. století jako samostatná umělecká kategorie. Sbíрка začala vznikat na konci devadesátých let a dnes poskytuje téměř komplexní obraz fenoménu autorské knihy jak ve smyslu vývoje ve světovém i domácím kontextu, tak žánrového rozrůznění. Jedná se o výrazně mezinárodní, či přesněji euroatlantickou kolekci představující různé možnosti přístupu k tomuto výtvarnému žánru. Koncepční akviziční činnosti v oblasti autorské knihy se Muzeum umění Olomouc věnuje jako jedna z mála institucí v České republice a její sbírka autorských knih je co do rozsahu i kvality **nejvýznamnější u nás**.

Samostatnou součástí v rámci této sbírky jsou autorské knihy z **vydavatelství Rainer Verlag**. Toto berlínské vydavatelství patřilo v letech své existence (1966–1995) k nejvýznamnějším vydavatelstvím autorských knih vůbec. Muzeum umění Olomouc je **jedinou institucí na světě**, která díky daru Rainera Pretzella vlastní **úplnou sbírku autorských knih Rainer Verlag**."

PUBLIKACE

Výstavu doprovází stejnojmenná česko-anglická publikace vydaná Muzeem umění Olomouc v roce 2009. Kniha vyšla k premiéře výstavy v Muzeu umění Olomouc v grafické úpravě Petra Šmalce a obsahuje texty kurátorů příslušných sbírek (včetně autorek plzeňské výstavy) i spolupracovníků muzea, kteří svou aktivitou podnítli vznik těchto sbírek (Zdeněk Primus, Jiří Valoch). Katalog získal ve své kategorii 1. místo v soutěži **Nejkrásnější české knihy roku 2009**, kterou vyhlašuje Památník národního písemnictví v Praze.

Komentované prohlídky se spoluautorkou výstavy Ginou Renotière:

13. července a 21. září v 17 hodin

REALIZAČNÍ TÝM VÝSTAVY

Autorky: Hana Bartošová, Gina Renotière

Kurátorka: Marcela Štýbrová

Grafické řešení a návrh instalace: Zbyněk Baladrán

Jazyková redakce: Helena Chýlová

Instalace: Jan Jirka, Jaroslav Pašek, Miroslav Tázler

Řezaná grafika: Jakub Čermák

Doprovodné programy: Jiří Hlobil, Marcela Štýbrová

Výstava byla připravena ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc.

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Kontakt: Eva Reitspiesová, Public Relations ZČG, tel. 731 474 266, reitspiesova@zpc-galerie.cz